

De Lutherse kerk aan het Noordeinde behoort ontegenzeggelijk tot het culturele erfgoed van de stad Delft. Het gebouw met inrichting, orgel, uurwerk en luiddklok is uniek en van zeer grote waarde in de historische binnenstad. Het draagt bij aan de sociaal-culturele versterking van Delft als innovatieve kennisstad. De Evangelisch-Lutherse Gemeente Delft gaat, geïnspireerd door Maarten Luther, die in zijn tijd nieuwe wegen durfde in te slaan (vrijheid door het Woord), de uitdaging van de vernieuwing aan. In het Lutherjaar 2017 is het 500 jaar geleden dat Luther zijn 95 stellingen over de positie van Kerk en geloof aanbracht op de deur van de slotkerk te Wittenberg. Een bezinning op dit thema is meer dan ooit actueel.

**Uw bijdrage is welkom: NL36 INGB 0000173778
t.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente Delft, RESTAURATIEFONDS**

Voor verhuur van de kerk kan men contact opnemen met de heer R.B. Koolhaas.
T (015) 2560855

E rbkoolhaas@hotmail.com - info@elgdelft.nl

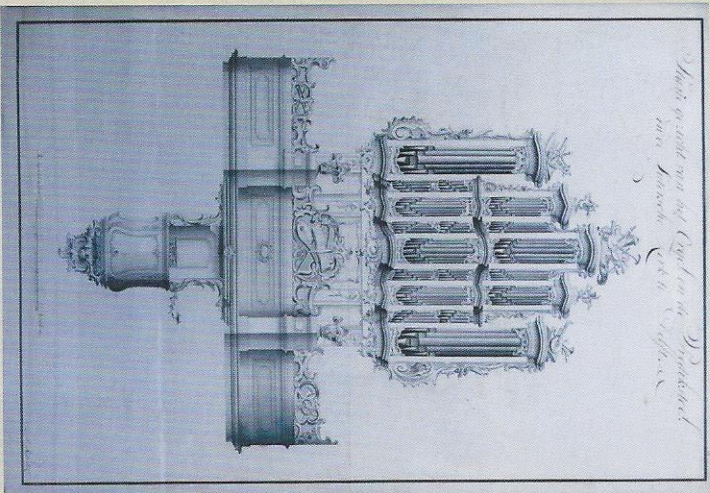
Welkom op onze internetstie: www.elgdelft.nl

Het orgel van de Lutherse kerk Delft

De eerste fase van de restauratie van het orgel in de Lutherse kerk is voltooid.

Menig Delvenaar, respectievelijk Delftenaar, kent de 600 jaar oude Sint Joris Kapel die sinds 1764 in gebruik is als Lutherse Kerk aan het Noordeinde in Delft. De bouw van een orgel werd aangevangen in 1765/66 door Pieter Assendelft en voltooid door Johannes Mittenreyter. Dit orgel is in de eeuw erna sterk in verval geraakt. Uiteindelijk werd besloten een nieuw orgel te laten bouwen.

Deze opdracht werd gegeven aan de firma Petrus van Oeckelen en Zonen. De zonen Cornelis Aldegundis en Antonius stonden sinds 1878, het jaar waarin hun vader Petrus overleed, aan het hoofd van dit bedrijf. Het orgel werd opgeleverd in 1889. Het is een tweeklaviersinstrument met vrij pedaal en telt 24 stemmen.

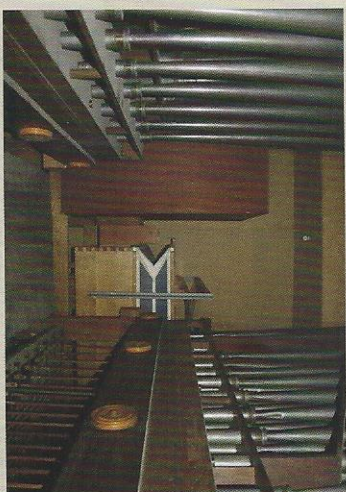
Bij vergelijking van het huidige front met een standtekening van het front uit 1723 komen men tot de conclusie dat de Van Oeckelens in het bestaande front wijzigingen hebben aangebracht door een veranderde pijpenveldverdeling. Een andere ingrijpende wijziging was de verplaatsing van de klaviatuur naar de zijkant in een aparte orgelkamer, vanuit de kerk gezien aan de linker kant. Orgel en preekstoel, die één geheel vormen, werden rijtuigzwart geschilderd, zoals Van Oeckelen dat vaker deed, bijvoorbeeld in Olst.

Hoofdwerk (I, C-F3)	Bovenwerk (II, C-F3)	Pedaal (C-d1)
Bourdon 16'	Violon 16' (vanaf c)	Open Subbas 16'
Prestant 8'	Holpijp 8'	Octaaf 8'
Violoncel 8'	Viola di Gamba 8'	Basuin 16'
*Octaaf 4'	Quinaaleen 8'	Trombone 8'
Nachthoorn 4'	Openfluit 4'	
*Octaaf 2'	Salicionaal 4'	
*Mixtuur 3-4 st.	Woudfluit 2'	
*Cornet D 5 st.	Clarinet 8'	
*Trompet 8'		

Koppeling : HW+BW, Ped+HW

In de vorige eeuw zijn er diverse malen werkzaamheden aan het orgel verricht. In 1929 vond restauratie plaats door de firma Sanders uit Utrecht. Daarbij werd waarschijnlijk ook het pedaalklavier vernieuwd. In 1960 leed het instrument waterschade. Daar men de originele magazijnbalg en de schokbalg van het Bovenwerk onherstelbaar beschadigd achtte, verving orgelmaker Van Leeuwen uit Leiderdorp enige jaren later de gehele windvoorziening. Deze werd vier jaar later door de gefuseerde orgelmakers Peis & Van Leeuwen verbeterd.

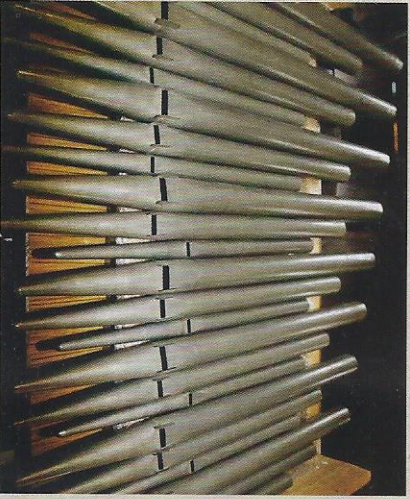

Bij een ingrijpende restauratie van de kerk in de eerste helft van de zestiger jaren is de huidige grijsgroene kleur aangebracht. In 1967 onderging het orgel een restauratie door Bakker & Timmenga uit Leeuwarden. Windladen, mechanieken, klaviatuur en pijpwerk werden hersteld. In 1975 voerde dezelfde firma wijzigingen uit aan de windvoorziening.

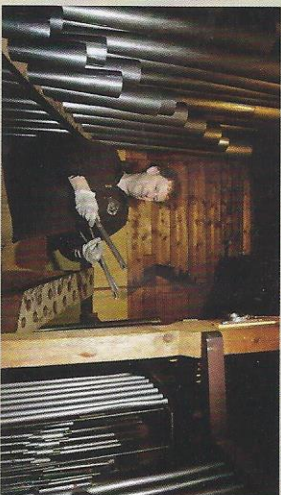

In 2010 werd geconstateerd dat, om het orgel voor de komende generatie te behouden, een grote restauratie noodzakelijk was. Om financiële redenen werd besloten deze restauratie in twee fasen te doen uitvoeren. In de eerste fase die is gerealiseerd van november 2015 tot oktober 2016 door orgelmaker Reil zijn windladen en register- en toetsmechanieken van het Hoofdwerk en het Pedaal in de werkplaats te Heerde geheel gerestoreerd, alsook het handklavier van het Hoofdwerk.

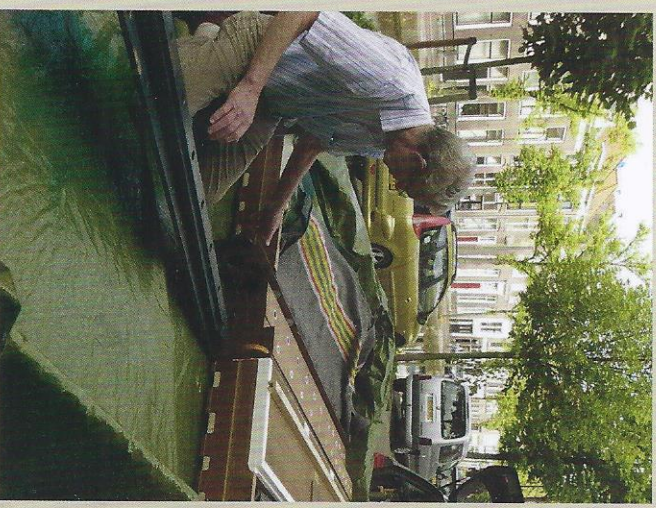

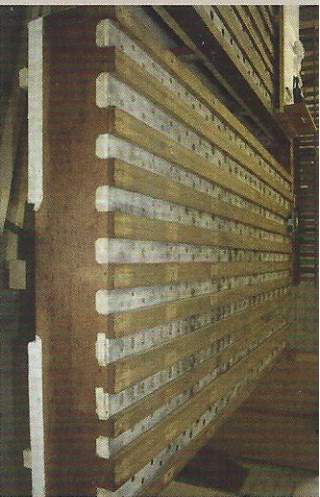
Het niet meer originele pedaalklavier was een jaar eerder al vervangen door een nieuw, gemaakt door de firma Reil naar het voorbeeld van het orgel van de gebroeders Van Oeckelen in de Kleine Kerk van Steenwijk. Ook zijn een zeshoekig registerplaatjes, waarvan het opschrift moeilijk meer te lezen was, nieuw gemaakt.

Binnen het uitgangspunt voor de beide fasen van deze restauratie, de aanvaarding van de huidige opstelling en opzet van het orgel (inclusief de later aangepaste windvoorziening), wordt zowel in technisch als stilistisch opzicht optimalisering nagestreefd.

Als voorbeeld van het omvangrijke werk moet het werk aan de windladen worden genoemd. Ze zijn uit- en inwendig gereinigd. De leren afdichting aan de onderzijde van de laden is vervangen door nieuw schapeleer. Om te voorkomen dat de cancellen weer gaan scheuren zijn dilataties aangebracht. Voorslagen zijn gecontroleerd op een goede afsluiting en voorzien van nieuw leer. Van de ventielen is het oude leer verwijderd. Ze zijn in klassieke stijl vernieuwd met twee lagen leer. De gehele bovenzijde van de laden is opnieuw bekleed. De verende sleepsystemen zijn verwijderd. In plaats van het verwijderde sleepafdichtingssysteem zijn textielen (liegelindt) ringen aangebracht rond de boringen in de sleepbanen en aan de onderzijde van de pijpstokken en waar nodig ter stabilisering van de sleep. Ventielveren zijn precies geëgaliseerd en incidenteel vervangen. Dit alles heeft onder meer een verbetering van de speelhard tot gevolg.

De eerste fase van de restauratie van dit bijzondere orgel is begroot op 145.000 euro en is mede mogelijk gemaakt door donaties van diverse fondsen, gemeenteleden, particulieren, stichtingen, waaronder de Stichting Vrienden van de Lutherse Kerk, en de musici van de benefietconcerten in 2014. De orgelpijpsponsoractie heeft in nog geen twee jaar tijd bijna 17.000 euro opgebracht. Deze actie loopt nog steeds door. (Op de website van ELG Delft is hierover informatie te vinden). In totaal is een bedrag van bijna 138.000 euro bijeengebracht. **Het tekort van 7.000 euro moet nog worden aangevuld.**

Een tweede fase, waarin het gaat om de restauratie van het Bovenwerk, wordt met spanning tegemoet gezien. Hopelijk kan deze over enkele jaren worden gerealiseerd, na verkrijging van de geraamde kosten ten bedrage van **50.000 euro**.

De Evangelisch-Lutherse Gemeente Delft is zeer dankbaar voor hetgeen inmiddels is bereikt en blijft een beroep doen op allen die het orgel een warm hart toedragen om de resterende bedragen bij elkaar te brengen.

